

למרות ההארכה: ייתכן שלינדנשטראוס לא יספיק להשלים את דו"ח הרפז במועד

הפנים

גם ברק

על הכוונה

ביקורת שלא נכללה בטיסה הראשונה. ברק

לא התערב במינוי מחליפו. אשכנזי | צילומים: צביקה טישלר

מבקר המדינה היוצא העביר את הטיסה אחרונה בפרשת הרפז • על פי ההערכות, במסמך החדש נאמר כי אשכנזי לא ביצע פוטש, אך עדיין הוא ועוזרו, ארז וינר, סופגים את מירב הביקורת • לעומת זאת ביקורת חדשה נמתחת על התנהלותם של אהוד ברק ולשכתו • "הטיסה לא התהפכה, אבל היא יותר מאוונת", אמרו גורמים בכירים

שדרוג גרסה

מה ההבדלים בין הטיסה הראשונה לטיסה הנוכחית?*

- 1 אשכנזי מנוקה מההאשמה כי ביצע "פוטש" לשר הביטחון
- 2 המבקר מתייחס גם לאחריות של ברק ולשכתו ליחסים העכורים עם אשכנזי
- 3 כמו בטיסה הראשונה, מירב הביקורת עדיין מופנית כלפי אשכנזי ועוזרו ארז וינר, בעיקר על כך שלא העבירו את מסמך הרפז לפצ"ר.
- 4 המבקר מרכז ומשמיט חלק מהניסוחים הקשים נגד אשכנזי
- 5 ביקורת על שר הביטחון בנוגע למינוי תפקידים בכירים בצה"ל
- 6 עדותו של דובר מפלגת העבודה לשעבר לפיה התבקש ע"י לשכת ברק לאסוף חומרים על לשכת אשכנזי

*על פי הערכות

יוסי יהושע וטובה צימוקי

שנתיים אחרי שפרשת הרפז טילטלה את המערכת הביטחון, ניהל, מתחילים לראות את הסוף: מבקר המדינה היוצא, מיכה לינדנשטראוס, הגיש את טיוטת הדו"ח הסופית למבוקרים. על פי ההערכות המבקר מותח ביקורת חדשה על תפקודו של שר הביטחון אהוד ברק, אומר מפורשות שהרמטכ"ל לשעבר אשכנזי לא ביצע "פוטש", אך עדיין מתמקד בכך שאשכנזי ועוזרו ארז וינר לא העבירו את המסמך המזוין לפרקליט הצבאי הראשי מבעוד מועד. "הטיסה לא התהפכה, אבל היא יותר מאוונת", אמרו אתמול גורמים שנחשפו לנוסח החדש.

על פי ההערכות, מהטיסה הסופית שהועברה אתמול למושאי הביקורת עולה בבירור שהרמטכ"ל לשעבר גבי אשכנזי לא ביצע "פוטש" כפי שהאשים אותו שר הביטחון אהוד ברק ולא התערב בהליך מינוי מחליפו – יואב גלנט. כמו כן עולה מהטיסה כי אשכנזי לא היה מעורב בכתיבת המסמך המזוין של בועז הרפז וכי מעולם לא ביקש להאריך את כהונתו לשנה חמישית. אף שהמסקנות רוכנו, הרמטכ"ל לשעבר ועוזרו ארז וינר עדיין סופגים את מרב הביקורת.

לדברי הגורמים שנחשפו לטיסה, הביקורת כלפי אשכנזי נותרה בעינה: אשכנזי היה בקשר עם בועז הרפז, הוא החזיק את המסמך ולא העביר אותו ליועץ המשפטי לממשלה או לגורם משפטי אחר, גם לא כשהחלה החקירה המשטרתית. ארז וינר מואשם ככל הנראה בכך שאסף חומר נגד לשכת שר הביטחון, אך הפעם מצוין שאת הקשר יום הרפז ולא וינר.

לעומת זאת בטיסה החדשה נכללת ביקורת נוספת על השר ברק, שלא נכללה בטיסה הראשונה. המבקר מתח ביקורת על כך שברק הוציא הודעה נגד אשכנזי ובה האשים אותו כמי שסוכל מ"בעיות אתיות וערכיות" וכינה את אמירתו של שר הביטחון "תמונה". כמו כן נמתחה ביקורת על כך שברק לא בדק כפי שנדרש את כל סוגיית הקרקעות במושב עמיקם של המועמד לרמטכ"ל יואב גלנט ועל האופן שבו מיינה את סגן הרמטכ"ל יאיר נוה ואת דובר צה"ל ליאור לוטן מעל לראשו של רמטכ"ל מכהן. ביקורת נוספת מתייחסת לכך שברק עיכב מינויים

של הקצונה הבכירה. ביקורת חדשה שנוספה על לשכת שר הביטחון מתייחסת לאיסוף חומר מכפיש כנגד תא"ל אבי בנייה באמצעות דובר מפלגת העבודה לשעבר דני בורוביץ (ראו מסגרת).

מבחינת מחנה אשכנזי, הפער בין הצדדים הצטמצם והגרסה הנוכחית מאוונת יותר. במחנה ברק עדיין חשים כמנצחים אף שנוספו טענות חדשות והנוסחים נגד ברק, שהיו מעורבים יותר בטיסה הראשונה, נשמעו למי שקרא את הדוח נוקשים ומחמירים יותר בגרסה החדשה.

אתמול בערב קיבלו את הטיסה הסופית שר הביטחון אהוד ברק, הרמטכ"ל לשעבר גבי אשכנזי, עוזרו לשעבר אל"מ ארז וינר, ראש לשכתו של אהוד ברק יוני קורן, הרמטכ"ל בני גנץ, היועץ המשפטי לממשלה יהודה וינשטיין, והפרקליט הצבאי הראשי תא"ל דני עפרוני. לכל הנוגעים בדבר ניתנו שבו עיים להעברת תגובות. אומנם המבקר היוצא, לינדנשטראוס, קיבל ארכה של שלושה חודשים כדי להספיק להשלים את דו"ח הרפז, אך ההערכה המשפטית היא שלוח המונים המקור והחגים שבפתח יאלצו את המבוקרים לבקש ארכה להגשת תגובותיהם. כמו כן צפויים ערעורים או דרישה של חומרי חקירה נוספים על ידי שני הצדדים ולכן יתכן והדו"ח לא יפורסם במועד.

במקרה כזה מבקר המדינה המכהן, יוסף שפירא, שילום את הדו"ח של קודמו ולמעשה יהיה תחום עליו. במכתב הלווה לטיסה הסופית כתב המבקר לשעבר לינדנשטראוס:

"הנוסח הכמעט סופי של טיוטת הדו"ח משקף למעשה את עיקר עבודת הביקורת ונועד לאפשר התייחסות אחרונה וסופית לפני הגשת הדו"ח בפני הציבור."

עו"ד שרון קלינגמן מסרה אתמול בשם הרמטכ"ל לשעבר אשכנזי כי מעין ראשוני עולה בבירור שהוא וסביבתו לא היו מעורבים בכתיבת המסמך, זיופו או הרלפתו. "עוד ברור כי ראל"ב בליל" אשכנזי לא ביקש מעולם הארכת כהונתו לשנה חמישית כרמטכ"ל, ובעיקר כי אין שום יסוד לטענת הפוטש או לטענה בדבר התערבות בהליך מינוי הרמטכ"ל" הוסיפה. מלשכת שר הביטחון אהוד ברק נמסר כי הוא הביע סיפוק מהממצאים העולים מהטיסה וציין את הערכותו לעבודתו היסודית של המבקר.

צילום: אלכס קולומיטסקי

המבקר היוצא, לינדנשטראוס

הקרב על סגן הרמטכ"ל

ברק נגד אי"זנקוט; יאיר גולן מועמד לתפקיד

נות את אייזנקוט לתפקיד בגלל מעורבותו בפרשה, תהיה זו פגיעה קשה במעמדו של הרמטכ"ל בני גנץ. גנץ סבור כי טיוטת הדו"ח איננה פוסלת את אייזנקוט מלשמש בתפקיד – וקשה לראות אותו מאפשר זאת. לדברי בכירים במטה הכללי, אם בני גנץ לא הפרשה חוז בלבד יחליט שר הביטחון ברק לפסול את אייזנקוט מהתפקיד, תהיה זו פגיעה בביטחון המדינה לנוכח החלופות המוצעות.

אלוף אייזנקוט נחשב לקצין ערכי ומוערך מאוד בצבא. בסיכוב הקורם למינוי הרמטכ"ל ויתר אייזנקוט על תפקיד הרמטכ"ל לטור בת בני גנץ, שאמר לשר הביטחון כי רמטכ"ל חייב לכהן קודם לכן כסגן כדי שיהיה מוכשר לתפקיד. בצה"ל ישנה תמימות דעים כי הוא המועמד המתאים ביותר לתפקיד סגן הרמטכ"ל ולאחר מכן לרמטכ"ל – ובפער ניכר מהאחרים.

קצין ערכי ומוערך. אייזנקוט | צילום: אלכס קולומיטסקי

בצה"ל לא מוציאים מכלל אפשרות כי לאור התנגדות שר הביטחון אהוד ברק למנות את אלוף גדי אייזנקוט לתפקיד סגן הרמטכ"ל יאלצו צבא "לדלג דור" – ולהקפין לתפקיד את אלוף פיקוד הצפון יאיר גולן או להביא מועמד מבחירי.

עוד בטיסה הראשונה של דו"ח המבקר בפרשת הרפז מרזכר חלקו של אלוף אייזנקוט, המועמד המוביל לתפקיד סגן הרמטכ"ל. בטיסה הראשונה שהותרה לפרסום נטען כי אף שהרמטכ"ל גבי אשכנזי ביקש ממנו שלא להציג את המסמך לאיש, אייזנקוט הראה את המסמך לחברו הטוב אלוף משנה (מיל') גבי סיבוני וסיפר על כך גם לחברו מהמוסד תמיר פרדו. עם זאת לא נמצא כי התכוון להדליף את המסמך לתקשורת.

אם יוחלט בסופו של דבר שלא למי

לפני כחודש:

דובר "העבודה" לשעבר העיד נגד אנשי ברק

מסתבר שבין מאות העדויות ששמעו אנשי מבקר המדינה לשעבר מיכה לינדנשטראוס בפרשת "מסמך הרפז", הייתה גם עדותו של דובר מפלגת "העבודה" לשעבר, דני בורוביץ.

לדברי מקורות המקוריים לחקירה הדובר לשעבר העיד לפני כחודש, וגילה שיוני קורן וברק סרי, אנשיו של שר הביטחון אהוד ברק, ביקשו ממנו לפני כשנה וחצי לאסוף מידע על דובר צה"ל דאז אבי בנייה. בורוביץ העיד שהשניים הפצירו בו להצטייד במכשירי הקלטה כדי להשיג ראיות נגד בנייה, שהיה אז תת-אלוף בקבע. בטיטת הדו"ח שהוגשה אתמול למבוקרים, כך על פי ההערכות, נמתחת על סרי וקורן ביקורת בנושא זה.

טובה צימוקי

הדובר לשעבר בורוביץ

נחום ברנע

אין סיבה למסיבה

אין לגבי אשכנזי סיבה למסיבה – דו"ח המבקר מחמיר בעיקר איתו – אבל במקומו הייתי שולח הבוקר זו פרחים גדול לשון קלינגמן, עורכת הדיון שלו. בשימוע שנערך לו, בין הטיטות הקודמת לטיטות הנוכחית, הצליחה קלינגמן לרדף כמה מהטענות נגד אשכנזי ומה שלא פחות חשוב, מבחינתו, להוסיף לדו"ח כמה טענות נגד ברק ולשכתו.

אשכנזי ייצא מהדו"ח שרוט אבל לא מוכתש. דרכו לקריירה פוליטית לאחר סיום תקופת הצינון שלו לא נחסמה. שאלות על טיב שיקול הדעת שלו ולו אותו בהמשך, מחוקקות בציטוטים מדברי המבקר. הוא יוכל להתייחס בכך ששאלות יהיו גם לגבי שיקול הדעת של מתחוריו, יהיו מי שיהיו. הטיטות הנוכחית פוטרת את אשכנזי מאחריות לכתיבת מסמך הרפז, פוטרת אותו מאחריות ליועץ, פוטרת אותו מאחריות להדלפה, וקובעת שלא ביקש שכחותו תוארך לשנה חמישית. ניסיון לפוטש לא היה. התיי קוונים האלה משמעותיים, משום שהם משחררים את אשכנזי מאשמת דו"ח. הוא שנה, לא נמס.

הטיטות פוטרת גם את ברק מדו"ח, והיא עושה זאת בנקודה שבה הותקף לא מעט: פרשת ההקלטות. הטיטות שבה ומאמצת את מסקנות הוועדה שמונתה במשרד הביטחון לבדוק מדוע נפתח הקלטות והושח' תו דיסקים. מחלל היה, דו"ח לא היה.

כל אחד מהצדדים הניצים בצמרת מערכת הביטחון האשים את יריבו בקוניה מתוחכמת, ודונית, אסטרטגית. המבקר לא נקה אף אחת מהאשמות. לא אסטרטגיה הייתה כאן אלא פרנויה, קבע למעשה. לא מיומה מתוכנתת אלא יריבות שיצאה משליטה. גם מלחמה, כפי שהגדיר את המצב עוזר הרמטכ"ל ארז וינר, אלא שכונה.

מטבע הדברים, עיני כולם נשואות כרגע להבדלים בין הטיטות הראשונה לטוהח. יש בכך כדי לענות את הרושם מהדו"ח המלא, שעוקצו מכוון בראש וראשונה אל לשכת אשכנזי. עם זאת, יש עניין בהערות שחור טף ברק ולא היו בטיטות הקודמת. ברק תקף את אשכנזי בשתי חתבי טאיות פומפיות. המבקר נוף בו. הוא מעיר על דרך המינוי של יאיר נוה לסגן רמטכ"ל ועל מינויו של ליאור לוטן לדובר צה"ל.

והוא מזכיר את פרשת דני בורוביץ. בורוביץ, דובר מפלגת העבודה לשעבר, סיפר לראש המטה של ברק יוני קורן ויועץ התקשורת שלו על שיחה ששמע קרוב משפחתו, שיחה שהחשידה לכאורה קצין ממקורבי אשכנזי. אנשי ברק המליצו לו ללכת למשטרה. הם גם נתנו לו שם של עיתונאי.

הסיפור כולו לא מגיע לכדי האשמה על כוונה בלשכת ברק לאסוף מודיעין נגד אנשי אשכנזי, אבל המבקר – שבעבר העדיף לגנוג את הסיפור – החליט לכלול אותו עכשיו בדו"ח. לשכת אשכנזי, לעומת זאת, מואשמת במפורש באיסוף מידע מכפיש, אם כי נאמר שאשכנזי עצמו הורה לו לעסוק בזה.

הטיטות החדשה לא מקילה עם אל"מ וינר. הקריירה שלו בצה"ל נסי חיימה, קרוב לוודאי. השאלה היא האם יועמד לדיון. מעל כותב המסמך המזוין, בועז הרפז, מרחפת שאלה דומה. לכאורה, עתידו בכלא, אבל הרפז טרם אמר את המילה האחרונה.

אבל הדומה שמחכה מעבר לפניה נוגעת לדגן בכיר יותר. הרמטכ"ל בני גנץ ושר הביטחון ברק סיכמו למנות בקרוב מאוד סגן רמטכ"ל במקום האלוף יאיר נוה. שלושה אלופים ותיקים מועמדים לתפקיד – גדי אייזנקוט, קוט, אבי מורחיי וגדי שמני. אייזנקוט הוא המועמד המועדף על הרמטכ"ל. הוא קצין מנוסה ומוערך.

אייזנקוט היה מעורב בהפצת המסמך המזוין, הטיטות, שמתארת בפירוט רב את כל העובדות בדו"ח להפיכת הנייר שיוציא הרפז לידעיה מורעיה בטלוויזיה, קובעת שאייזנקוט האמין שהמסמך אותנטי ועשה לא מעט להפצתו – בניגוד להחלטה שקיבל מאשכנזי. צריך לזכור שאייזנקוט התמודד באותה עת מול גלנט וגנץ על תפקיד הרמטכ"ל. הידיעה שודרה ערב הראיונות של גלנט ושלו עם שר הביטחון.

הרמטכ"ל שוחח על הטיטות עם לינדנשטראוס. המבקר אמר לו כנראה שאין בדבריו כדי לפסול את מינוי אייזנקוט. אבל יואב גלנט, שהמסמך נועד לטרפד את מינויו לרמטכ"ל, לא שותף לסלחנות המבקר. השאלה היא כמה גדול הצל שמטיל הדו"ח על סיכוייו של אייזנקוט לקבל את המינוי. שמחה היא לפתמים עניין של ציניות. תלמיד מצפה לקבל בלתי מס' פיק בבחינה, וכאשר הוא מקבל מספיק בקושי הוא צוהל. לפעמים היא עניין של יחסים. ברק מבוהל אבל המצלמות דורשות חיוך.

להבדיל אלפי הבדלות, אתמול התבשר ראש עיריית קריית מלאכי מוטי מלכה שהתפטרות החלטית שלו להגיש נגדו כתב אישום על אשם, אלא רק על הטרדה מינית ושוחד. הוא יציא לחגוג ברחובות עירו. לא שם חה הייתה שם אלא חוצפה.

אין, כמובן, מקום להשוואה בין פרשה לפרשה. אני מזכיר את הדברים רק כלקח לכמה מחבריהם הטובים של המזכירים בדו"ח, מכל המנות: זה לא הזמן להכריז על חגיגות. (עוד על הפרשה – ב"מוסף לשבת")